

Ritter bei der nächtlichen Entführung einer Pfalzgräfin Tochter eingedrückt, als er, diese auf dem Arme tragend, aus einem Giebelfenster glücklich herabsprang. (Fußstapfe im Stein), походження церков, каплиць, мостів (In dieser großen Noth rief letzterer: »O Maria hilf!« und augenblicklich stand das Fuhrwerk auf dem steilen Abhänge still. Wegen dieses Wunders ward im Thale eine Mariahilfskapelle erbaut, zu welcher bald von nah und fern Pilgerfahrten geschahen. (Die Entstehung der Wallfahrt zu Moosbronn), причин появу фольклорних звичаїв, певних подій (Als in einem kalten Winter der Bodensee zugefroren war, schrieben die Konstanzer dies Ereigniß, um es der Nachwelt kund zu thun, in die Eisdecke des Sees ein, die mit dem kommenden Frühjahr wieder zu Wasser wurde (Die Eisschreiber), окремих історичних або вигаданих особистостей (So gut auch Brigitte war, und obgleich sie dem Ritter zwei schöne Knäblein geboren hatte, verstieß er sie doch von sich und ihren Kindern, und nahm eine seiner Mägde zum Kebsweib. Gott ergeben wanderte die arme Frau in das Niederland und diente dort als Magd zwanzig Jahre. (Brigitte). Нерідко мова йде про спробу пояснення незрозумілих природних феноменів та подій.

Джерело ілюстративного матеріалу

1. Neugesammelte Volkssagen aus dem Lande Baden und den angrenzenden Gegenden / В. Вааер (Hg.) [Електронний ресурс] // Режим доступу : <https://www.gutenberg.org/files/27206/27206-h/27206-h.htm>

ФОРМУВАННЯ ОБРАЗУ АВТОРА СУЧАСНОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ТЕКСТУ

Венгрияк М.І., Мельник О.М. (Івано-Франківськ)

Науково-технічний текст має свої особливості щодо змістового і комунікативно-прагматичного наповнення. Автор передає читачеві важливу інформацію, пов'язану з розкриттям специфіки технологічних процесів, описуванням принципів роботи механізмів та установок, виявленням технічно значущих характеристик об'єктів та явищ. У зв'язку з цим прагматична настанова на продукування раціональних інженерських рішень визначає зміст науково-технічної комунікації.

Джерелом дослідження стали фахові статті науково-технічних журналів («Геолог України», «Розвідка та розробка нафтових і газових родовищ»).

У мовленнєвій канві тексту автор постає як інженер-дослідник, пізнавальна діяльність якого спрямована на технологічний добробут та науково-технічний прогрес. Таке відображення авторського «я» пронизує всі змістові і структурні рівні науково-технічного тексту: від формулювання теми дослідження, побудови анотації, визначення ключових слів, вступу, основної частини – до висновків. На змістовому рівні наголошено на словах,

пов'язаних зі значенням раціоналізації процесу, ефективністю впровадження технологій, застосуванням новітніх методів (*попередження забруднення продуктивних пластів під час їх розкриття; третій параметр, або новий підхід до визначення та інтерпретації водовіддачі бурового розчину; реалізація політики енергозбереження в НАК «Нафтогаз України»*).

Мовлення автора науково-технічного твору зазвичай логічно виважене і точне, безособове, відсторонено-споглядалне, безпристрасне, шаблонне. Раціонально-логічне домінує над почуттєво-емоційним та образним, а стереотипне стирає межі індивідуально-особистісного та суб'єктивного. Науково-технічний текст викристалізовує, на перший погляд, образ дослідника, який намагається вкластися в стереотипні мовленнєві рамки, усталену книжну традицію. Автор начебто намагається мінімізувати усі чинники (насамперед суб'єктивно марковані), які можуть відволікти читача від сприйняття поняттєво значущого.

Але чи означає це, що автор науково-технічного тексту позбавлений будь-якої емоційності? Можливо, вона має дещо інше вираження. Як стверджує сучасний дослідник П. Селігей, науковому мовленню властива інтелектуальна емоційність. Це означає, що всі етапи розв'язання наукової проблеми пронизує цікавість, любов до знань, почуття нового, відчуття важкості проблеми, невдоволення незрозумілим [3, с. 487]. Автор науково-технічного тексту може висловлювати сумнів, заперечення, здивування, упевненість, радість, захоплення, як-от: *таке формулювання не розкриває суті цієї категорії; очевидно, свердловина повинна мати якнайменшу довжину; звичайно, у довгостроковій перспективі відповідний процес буде гальмуватися; цікаво, що низькою (53%) виявилася залізистість біотиту із граніту Чигиринського масиву*.

На формування образу автора науково-технічного тексту впливають кілька чинників: комунікативна мобільність у створенні різножанрових науково-технічних текстів; ступінь авторизації, або рефлексії авторського «я» в тексті, доречність експресивних засобів, спрямованість тексту на читацьку аудиторію.

Отже, автор науково-технічного тексту – активний суб'єкт мовленнєвої взаємодії, що в умовах усталених жанрових і стилєвих рамок виявляє особистісні рівні комунікативної діяльності, інтелектуально-пізнавальну та емоційну сутність.

Література

1. Зелінська Н.В. Нова модель наукової комунікації і дискурс / Н.В. Зелінська // Стиль і текст. – 2004. – Вип. 4. – С. 19–27.
2. Непийвода Н.Ф. Автор наукового твору: спроба психологічного портрета / Н.Ф. Непийвода // Мовознавство. – 2001. – № 3. – С. 11–23.
3. Селігей П. Світло і тіні наукового стилю : монографія / Филип Селігей. – К. : Києво-Могилянська академія, 2016. – 627 с.